

AK. 272.

Z e
5575

ORATIO
MEMORIAE ET HONORI
VIRI CELEBERRIMI
PAVLI SLEVOGTTII
PROFESSORIS PVBLICI
DICATA ATQVE HABITA
IN ILLVSTRI ACADEMIA IENENSI
A. D. XII IDVS MAIAS, M DC XCVIII
a X2125094
GE. NICOLAO KRIEGKIO.

BIBLIOTHECA
PONICKAVIANA

IENAE
EX OFFICINA NISIANA.

I quae vñquam fuerunt saecula, quae
grauium bellorum nobis reliquerunt
memoriam, *Auditores ornatissimi;*
nostra sane sunt tempora: haec acerri-
morum grauissimorumque, quibus
orbis terrae hactenus concussus est, longam referre
possunt seriem. Neque vero pace iam parta bel-
la deerunt turbuleta: immo inflammata potius,
quam restincta videntur. Etenim audimus adpa-
ratus terra marique maximos. circumstrepit vn-
dique noua bellorum formido: effrenem hostium
metuimus libidinem, caedes & rapinas: neque no-
uimus, qui cursus rerum, qui exitus tam tetrorum
& periculorum bellorum futurus sit. Evidem
summi Reges atque Principes omnes curas & co-
gitationes, omnem denique mentem hac tempo-
rum calamitate in hoc solent figere, ut fines tuean-
tur suos ab incursionibus hostium, qui nostro tem-
pore, nec agros solum vicosque; sed & integras vr-
bes easque longe amplissimas ceperunt, captas ve-
xarunt.

A 2

xarunt

xarunt, vexatas incendio delerunt, & tandem solo misere aequarunt.

Haec dum ita cedunt, Deus nobis haec fecit otia, vt adhuc in studiorum amoenitatibus tuto nobis adquiescere, & ex iisdem vberiores fructus reportare liceat. Verum enim vero quando recordamur, quot per haec exitiosa bella eueriae sint praestantissimarum artium & doctrinarum officinae, iamque iaceant grauissime afflictae, lacerae; & quot musarum pulcerima domicilia, ex quibus tot clarissimi olim viri prodierunt, belli cladibus vastata, depressa, & in contemtissima hostilis commeatus mutata horrea; exhorrescimus profecto & indelemus vehementer.

Sed Deo optimo maximoque cuius divinae gloriae tam sancte dicatum est hoc omnigenae sapientiae ac virtutis delubrium, laudes gratesque dicamus, qui illud in hunc vsque diem florere voluit. Deus cumulauit his beneficiis; Dei hoc ingens munus est, quod Academia ab ante acta aetate licet inter turbulentiores rerum status sartatecta: & quod contra humani generis hostem capitalem ceterorumque malignorum, qui illam saepius interturbarunt, consceleratissimas machinationes altius caput efferat, Dei inenarrabili bonitati atque clementiae imputandum est.

In

○(○)○

In praesenti augustissimorum Principum, nutritorum munificentissimorum benignitatem, erga hanc Academiam, qua nihil ipsis carius esse, luculentissimis declarant argumentis, non tacitam praetermitti; sed omni animi cultu prosequi eam oportet. Ipsi a Deo si discesserimus referendum est omnino; quod inter tam aspera, in quae res aliorum adductae, discrimina, tempestates & calamitates viuamus etiamnum, & praearmorum strepitu iucundissima audiamus musarum adloquia.

Ex quo immensum numen supplices rogemus & obtestemur, ut seruet clementissimos Saxoniae Duces & Principes quam diutissime, coelestiumque donorum bonis adficiat exuparantissime. Cuncti etiam grato semper praeconio celebrent propensissimam illorum voluntatem in optima literarum studia, & tam inusitatam clementiam in hanc Academiam eiusque ciues prodant ad omnem posteritatis memoriam: tueatur atque ab vastatione defendat aeternus, benignus, praepotenque Deus hanc Academiam: ut omnes intelligent, esse illam domicilium coelestis veritatis, elegantiorum scientiarum, religionis euangelicae, humanitatis omnis & disciplinarum variarum, quibus mortaliū vita regitur & sustinetur. Faxit denique

A 3

Leus

Deus moderator & gubernator omnium, ut qui
diuinae & humanae sapientiae cultoribus viam
commonstrant rectam, incolumes fortunatique
multos bene annos viuant florentque.

Ceterum excubent Reges & Principes prouidio pro regnis animo, ut sint tuti & muniti contra hostium insolentiam & temeritatem: ament parentque alii bella; postquam dexterori Marte gesisse semel sibi videntur: conquiescant alii in aliis: nos intenti simus praeclaris litteris, harumque vindices & statores semper nobis versentur ante oculos; praesertim quum nihil ad capessendum ingenii cultum efficacius sit. Et quemadmodum pietas hortatur, ut in magnorum hominum natalibus prospera quaeque precemur ex animo: ita beata defunctorum fata, a longis etiam annis, venerabili cura recolere, inque eorum virtutes quibus praecelluerunt, intueri, & exempla exquisitissima imitari, fas aequa ac pium est.

Ego igitur ab hoc tantum absum, ut omittam, ut potius sequi me oportere laudatum hunc morem existimem. Oblectamur summorum virorum recordatione: scilicet ubi illi docere, ubi disputare, & commune bonum egregie tueri soliti sunt. Inter alios vero eruditione ac doctrina illu-

stres

stres clarissimosque viros, quorum in nostra haec
Academia numerus ingens est, PAVLI SLE-
VOGTII Professoris hac in Salana celeberrimi
memoriam refricare placuit in praesenti. Attamen
quanquam clarissimum nomen & ingentia huius
virum merita, & singulares ingenii dotes ubique pre-
dicantur: pietas tamen hortatur, ut illustre tantae
virtutis exemplum silentio non praetermittatur;
sed quod non Academiae modo nostrae, sed & orbi
litterario magno fuerit ornamento commendetur
publice.

Consueuerunt Romani, qui omnium gentium
homines praestiterunt virtute, armorum gloria &
magnitudine rerum, idque dederunt sollicite ope-
ram, ne, quotiens egregiorum virorum virtute
orbarentur, haec post illorum obitum ingrato si-
lentio oblitteraretur; sed citius grata seruaretur me-
moria. Magni enim ad emendatum cultum in-
teresse putabant, qualis quisque in vita exstitisset:
quaeque illorum merita, quae publicae antea rei
litterariae concessa; & quae iam in morte amis-
sa fuerint, cognoscere diligentius. Apud Graecos
eandem & paullo vetustiorem inoleuisse consuetu-
dinem, prisci annales produnt.

Beatus SLEVOGTIVS, de quo iam ver-
ba

ba facturus sum; non indiget certe laudatione nostra; virtutis ac meritorum sempiternam habens memoriam: neque vero ego ea de causa prodeo, ut magnis filiis collaudem parentem suum, quem nemo vñquam reprehendit. Sed ideo haec qualiscunque commendatio instituitur, vt & ego optime merito gratum probem animum post pia fata; aliique quibus & felicius ingenium, & beatam magis dicendi copiam natura largita est, ad maiora erigantur.

Atque liceat mihi hac occasione priuatam quoque pietatem profiteri publice: qua satisfacere debeo JO. PHILIPPO SLEVOGTO hodie Re: Etori magnifico, viro mea supergresso praeconia: tanta enim magnitudo est huius erga me beneficiorum, vt quia ille studiis prospicere meis non intermittit: ego hac rudi & impolita oratione aliqua ex parte tester, quantum illum venerari & colere oporteat. Me nullus itaque insimulabit ambitionis, aut leuitatis illius, qua non pauci iuuenes cathedram qui adscendunt, vanis interdum caussis permoti, inconsidere & temere omnia efferunt; & ea, quorum laudes effutiunt, superba adulazione tribuunt, quae merito neganda sunt illis: quod nec propter virtutem, nec eruditionem, apud erudi-

eruditos in honore aliquo atque pretio fuerunt.
 Neque ullus, vt spero quidem in me criminabitur,
 quod ego in tanto coetu genere, virtute & do-
 ctrina conspicuorum lectissimorumque iuuenum
 surrexerim; qui ingenio aut aliqua dicendi facul-
 tate plane non polleo. Praeter ea etiam audacis
 animi suspicionem effugere posse arbitror, si dixe-
 ro, me de voluntate & indultu excellentissimi G E-
 ORGII SCHVBARTI, Academiae Ienensis
 Polyhistoris clarissimi, Praeceptoris mei aeternum
 venerandi facere: qui vt rectiora studia, atque iam
 in his Oratoria exercitia enixe procurat, & non
 tam praecepta tradit luculenta eloquentiae, quam
 per illustria magnorum hominum exempla de-
 monstrat, quomodo feliciter eant, qui ingenuis
 studiis artibusque delectantur. Ita vero hanc prae-
 claram operam & laborem humanioris litteraturae
 cultores celebrabunt per omnem vitam, & felici-
 tatem valetudinisque prosperitatem caste pieque
 mecum precabuntur a Deo conseruatore optimo.

Nunc augeatur honore incomparabilis SLE-
 VOGTIVS, cui nullus honor tribui non debitus
 potest: grati simus in merita extollenda; quando-
 quidem nullam nos aliam referre possumus grati-
 am. Ego etiam atq; etiam dico, quod tanti viri lau-

B des

desitione decantare, aut vitam digna oratione per-
sequi queam. Praeclara quidem videor suscipe-
re, eadem vero efficere posse abiicio animum; sed
voluisse etiam satis sit, & inde iudicetur candidis a-
nimi notio. Hoc vero dum facere & adgredi
volo, a vobis, *Auditores*, beniuolas aures maiorem
in modum contendō; quas mihi etiam ex beati &
venerabilis viri meritis, quibus stimulamini, am-
plissimis, hac spe fretus polliceor.

Ne igitur quam ob rem huc conuenistis, plu-
ribus vos morarer: dicendi mihi exordium erit de
SLEVOGTII nostri patria. Deinde dicam quibus
disciplinis, & a quibus eruditus sit: tum de dignita-
tibus, & si quae alia digna memoria erunt; postre-
mo de beata morte quam breuissime agam. Pri-
mum locum occupat patria quae Thuringia est:
superioribus annis opulentissima beatissimaque re-
gio: nunc frequentia populi, numero vrbium, sa-
lubritate coeli & soli benignitate vberitima; amo-
nitate limpidissimorum fontium fluminumque de-
cursu, atque aliis naturae beneficiis instructa egre-
gie. In hac est pagus Postendorfii nomine adpel-
latus, qui ab urbe Vinaria cultu purioris doctri-
nae euangelicae, & fama praecelsorum Princi-
pum inclita, non longe abest, ubi anno superio-
ris

ris saeculi nonagesimo sexto auras vitales carpe-
re coepit.

Quemadmodum vero magnos homines virtu-
te metimur non fortuna, nobilitate aut locorum
vilitate: ita neminem vel hoc natale solum, vel
SLEVOGTVM idcirco adspennaturum confido.
Deus enim est, cuius bonitate nascuntur, & in lu-
cem eduntur homines: ille facultatibus ingenii ex-
cem ornat; & ab illo magnus & excellens animus tan-
quam a sole radius demittitur. In aliis & animi
& ingenii céleres motus adparent, qui ad excogitan-
dum acuti, & ad explicandum ornandum que-
sunt vberes, & ad memoriam firmi atque diutur-
ni: deprehenditur in aliis acumen, quod vel oc-
cultissima perspicit: in aliis eluent sensus hebetes,
tardi, & ad intelligendum difficiles. Hinc facile
concedet etiam, cui mens intentior est, ad sapi-
entiam non item facere loca: atque ille sapienti-
orum iudicio versatur magno in errore, qui vel ex
sola maiorum gloria, vel patriae celebritate atque
eiusdem vilitate ferre judicium ausit.

Tametsi Pindarus generatus, atque in lucem
editus crasso in aere Boeotorum, gente rudis & in-
conditi sensus: tamen in meliore Poetarum nume-
ro habendus est: neque quis obiiciet generis igno-
bilita-

bilitatem Corinnae, Epaminondae ibi & pariter natis educatisque. Democriti prudentia laudatur ab omnibus, licet in veruecum patria viderit lucem & adoleuerit. Nemo est qui nesciat, Thraces homines violentos, rebusque venereis deditos ostentare Linum, Orpheum, Musaeum, Phaedrum, quorum ingenii, doctrinae, iudiciique vim admirabilem miramur hodie. Aesopus Phrygiam habuit patriam, cuius ignotissimae genti nihil sapiebat politioris litteraturae; vetus ac peruvulgatum proverbiū est, illam nisi plagis non fieri meliorem. Evidem non inficiandum, Auditores, splendidum locum, patriam celebrem inter felicitatis humanae partes numerandam esse merito: quod suo etiam tempore Simonidem iudicasse atque Euripidem habemus cognitum; patria nimirum gloria natum esse debere, qui beate viuere velit.

Inter vero ea nulla est tam cultu aspera ignobilisque gens, apud quam selectioris doctrinae genere non excelluerint subinde decora ingenia: sicut e contrario apud populos, qui sapientiam pretio suo aestimarunt, habitique virtutum laudibus clarissimi, reperti sunt homines obtusi, inepti & litterarum admodum nihil scientes. Nouimus

uimus inter Athenienses, vnde humanitas, doctrina, caerimoniae, iura, leges ortae atque in omnes terrae partes distributae putantur, recordem numerari & obliuiosum Meletidem: Thebanos vero, Cares, Phrygas, qui propter stuporem indocilem, linguae debilitatem, ingeniique tarditatem apud plurimos male audiunt, decorarunt aliquando praestantes animae. Ex his adparet, coeli commoditatem solique benignitatem non parum conferre ad ingeniorum felicitatem: inesse enim suum cuique regioni genium, non secus ac corporitem peramentum, quo occulto modo producantur ingenia, neminem clam esse potest. Memoria dignum est, quod legitur in diuini Platonis monumentis: scilicet Mineruam, cum sapientiae atque doctrinae omnis procreatrices Athenas condidivissem, regionis potissimum naturam, quae eximia promitteret ingenia, spectasse. Sed quo diligabor, redeo ad propositum.

Constat inter sapientes omnes, magnos homines a renatis litteris extulisse Thuringiam, nullaque regioni esse secundam. Si temporis ratio permetteret, multos, mihi credite, *Audatores*, enumerare possem, quorum virtutes summas omnium fama post plurimorum etiam annorum decur-

sum celebrat: atque viuunt hodie eruditissimi homines, quinati in Thuringia, cuique tanta ingeniorum copia maxime tribuenda est. Inter doctos viros, qui beate defuncti sunt, noster SLEVOGTIVS principem tenet locum. Nam postquam in culta & ampla natus est patria, illa se maxime dignum praestitit, & ut Stagirites acutissimi ingenii philosophus hortatur, eam magis ornauit. Patrem habuit Martinum Sleuogtium virum piuum & honestum; Matrem Annam Sundhausiam sincerae pietatis cultricem, spectatique exemplifeminam. Non opus est, ut nunc honestum horum ego genus ab auis atque atauis repetam. quas Rhetorum ostentationes deridet Hieronymus. Magnis in laudibus SLEVOGTIVS est, quod hanc curam habuit antiquissimam, generi suo dare potius splendorem quam ut faciunt plurimi, mutuari ab illo. Nouerat probe Senecae egregia verba, non quendam facere nobilem atrium plenum fumosis imaginibus, neminem in nostram gloriam vixisse, nec quod ante nos fuerit nostrum esse. Animum facere nobilem, cui ex quacunque conditione supra fortunam liceat surgere.

Parentibus laudatis simulacra haec soboles a Deo concessa, nihil prius ipsis fuit, quam ut per sacram

sacrum baptismi lanacrum regeneraretur, in quo
& Pauli nomen inditum est. Utique magnam
adhibebat diligentiam, ut religionis purae dogma-
ta inter tenerimae aetatis primordia adduceret;
& per diuini numinis reuerentiam adolesceret in
patriae spem, solidumque parentum solatum.
Aduerterebant pii parentes bonam filii indolem,
quare honestissimis illam liberalium artium studiis
destinandum arbitrati sunt. Frequentare scholam
jubebatur, & vix aetatis annum egressus octauum
committebatur pīs & intelligentibus homini-
bus, quorum cura augescentibus annis ad bonam
frugem perductus est. Factum etiam est, ut in-
stitutione ac disciplina illorum probitatem & ne-
cessariorum rerum intelligentiam, quae modotan-
ta teneritudo capere poterat, adipisceretur.

Qui terrae viscera peruestigant metalla ex
iis pretiosa, lapidesque nobiles eruunt: quos po-
stero tempore manibus polientis artificis tradere
solent, ut pretium quod in se habent, consequan-
tur: illa enim rudia in mineris; hos impolitos in-
ueniunt, quibus tamen innatum splendorem ma-
gna reddunt industria. Simili ratione bonorum
parentum est, filios a matre genitos editosque e-
rudire in liberalissimis artibus, & elegantissimis
polien-

poliendos moribus tradere aliis. Nascuntur, & sunt
velut rudis & indigesta materia, ad virtutis tamen
studium atque scientiarum pulcritudinem & varie-
tatem perquam apta. Arbores cum tenerae sunt
caeduntur tempestive, colentisque manus luxu-
riantes ramulos recidit, & quicquid innascitur iis
noxium, purgat atque defringit: quin immo iden-
tidem firmo fulcimento iuuat, ne quoquis vento
aut spurca tempestate deiectae sterilescant, & tortu-
osae reddantur. Ita nullum tam felix est ingenii-
um, quod non degeneret, si in primis annis recta
caret educatione, & mala disciplina deprauatur.
Eodem parentes ingenio vtantur oportet, parem-
que nauent operam in liberis qua ingenium qua
mores formandis: dum instar cerae molles sunt,
ac cuijusuis effigiei capaces, illi doctrina multi-
plici & magna arte mature excitandi & excolendi
sunt. Quo vbi rationis usus accesserit, atque ha-
bitum illum dijudicandarum rerum major aetas
attulerit, nullo impedimento cursu vtuntur felici-
ori, vtpote virtutis, pietatis, frugalitatis, & inno-
centiae exemplis integre adsueti.

Certo olim tempore ex Atheniensibus qui-
dam delecti Delphos missi sunt, qui consulerent
Apollinem, quid facerent, ut magnum sapienti-

uin

um virorum prouentum aetas efferret illorum. namque Athenienses ex sollertia in intelligendo, & in gerendis domi forisque rebus prudentia cum primis aestimari volebant, cum populi alii alia haberent in deliciis. His consulentibus confestim Apollo respondebat, vt vigili studio curaque tenerorum animis instillarent, quae essent vera juxta duraturaque omnia. Id si facerent publicam illorum rem beatam futuram. Hoc oraculi responsum eo tendebat tum maxime, vt doctrinae praestantia, elegantiaque morum, & modesto vitae habitu instruerentur, & ad futura munia sollicitissime praepararentur pueri.

Atque est profecto res maximi momenti, quibus imbuamur & consecremur studiis in aetate teneriore: etenim quando mature traduntur rectiora: commoditatem totius vitae habemus ab illis. E diuerso vbi in inepte doctos & arrogantes magistros incidimus, quorum est passim incredibilis hodie numerus, a vero studio longissime abducimur, & sumus infelices miserae disciplinae alumni, partim vilia, partim falsa tam longo complexitem pore.

Beatissimo viro non defuit quicquam in florissantissimis annis. Non potuisset autem tam facile

C le

le emergere, nisi puer olim fidelissimis atque aman-
tissimis praceptorum consiliis adiutus fuisset: qua-
re in hoc paucissimi adeo felices sunt, ut illum
fuisse, iam intelligimus. Vinariense Lyceum
id probat etiam quo fauente Deo concessit & mira
ibi indolis capacitate, tenaci admodum memoria,
generoso discendi ardore superauit aequales, clari-
usque ex splenduit condiscipulis. Ita vero in prima
adolescentia studia tanquam in herbis significa-
bant, quae virtuti maturitas, & quantae fruges
industriae futurae essent. Praeceptores habebat
doctos & claros, qui tam capacem, attentam,
perspicacem, morigeramque indolem iuuabant,
& voce, praceptis & exemplis in singulos dies
concitabant. Clarissimi viri Ioannis Friderici
Bechmanni id temporis Correctoris, deque pube
litteris dicata insigniter meriti beniuolentiam con-
sequebatur; sub cuius oculis proficiebat quotidie,
atque ad accuratiorem latinae & graecae linguae
cognitionem poeseosque penetrauit rectissime. In
quo igniculi a natura insiti, omnisque boni studii
notae tam clare adparebant; hunc ad omnem lau-
dem verumque decus cohortabatur serio. Et ut
ne diuiniori SLEVOGTHI inclinationi, quam
inquis sagacissimus Aristoteles vocat, deesse quid
videre-

videretur; accessit aliorum idonea institutio, qua nihil in iuuentute praeclarus est. Hac ex re fiebat, ut non nisi salutaria hauriret, quaeque ad pleniores sapientiam adprime facere credebat, aude captaret: & postquam fundamenta rite posita, auctor erat efficax satisque certus de bonitate ac profectu ingenii Georgius Saltzhuberus Rector bene meritus, ut in academiam tanquam bonarum artium mercaturam nunc proficeretur. Qui in schola Vinariensi bonarum mentium officina, ultra communes lineas iam tum processerat, doctrina & lingua veterum animum imbuerat, ad maiora puuehi poterat. Academia Salana tunc florebat magnis ingeniis ac studiis doctissimorum hominum, quam anno millesimo sexcentesimo decimo quinto ingressus.

Neque vulgi more lectiones audiebat academicas, aut perfunctorie studia adgrediebatur: sed humanae primum sapientiae sacrisque linguis se mancipabat. Nos non fugit *Audtores*, quam vana plurimorum ausa sint in scholis, gymnasiiis ac postea academiis: ibi philosophicis quaestiunculis delectantur magis, quam iis quae ad eruditiois elegantis vberiorem & perfectiorem rationem adducunt. Legere praestantioris notae scriptores

vel non recte docentur, vel si hoc fuerit, securè eos contemnunt; id sibi persuadentes sublimiora condiscenda esse in academiis. In horum numero non fuit SLEVOGTIVS: ad philosophiam & grauiores disciplinas ceteras necessaria adferebat praesidia: & dici non potest, quanto mentis ardore prosecutus fuerit bona studia. Inde non potuit fieri aliter, ut paucos annos heic commoratus, magna cum gloria impetraret philosophiae iura magisterialia a Wolfgango Heidero praeclaris nominis philoso- pho & oratore. His decoratus stimulabatur, ut nobiles animae solent: his non tam cordi est sapi- entia, qua nihil est praestantius, instruere & locu- pletare ingenium; quam cum aliis communicare, & quae infatigabili addidicerunt nisu docere pari- ter. SLEVOGTIVS noster praeclarus & eximia do-ctrina praeditus magister erat: nugacissimis nugis non immorabatur; quae vanitatis plus continent quam utilitatis, & subtilitatis plus quam solidita- tis, bonaeque mentis onera sunt, nihilque habent, quo pascatur animus, & cortices sunt sine grano & nucleus sine medulla. Sed quicquid habebat philosophia abditum, & philologia praeclarum, felicissime emetiebatur. quod vix centesimus fa- cere potest. Permitte, quæso, *Audatores*, ut huius
studia

studia philosophica & alia egregia ingenii documenta paullo prolixius considerem, & ad aemulandum imitandumque recenseam. Quantum tribuunt alii vanis rebus, amicorum salutatinibus; quantum aleae, quantum ceteris otii inertis oblectamentis: ipse sibi ad eas artes perdiscendas celebrandas sumsit, quarum fructus in omni vita est maximus. Suspiciamus tam rarum exemplum quotidie: opponamus illud vasto ingruenti agmine barbariei: ubi meliores litterae prostratae & conculcatae videntur. Introspiciant illi qui cassi ac rudes ad academias conuolant, & ruunt imprudenter in disciplinas. Reuocent in animum docta SLEVOGTII studia; qui tam peruerse & supine iis operantur; perpendant ii qui praecipitant vota & ad theologiam, iurisprudenciam ac medicinam adplicant se sine praesidiis. Eiusmodi autem homines magno ecclesiae & reipublicae detimento publicis deinde adhiberi officiis, quis ibit infitias?

SLEVOGTIVS per gradus ut in disciplinis fieri debet, non saltus pergebat: neque enim aliam fere rem magis necessariam studiis putabat, quam bonum ordinem: satis intelligens, per certas vias & itinera recta, quo tendat pergendum esse, si

ad altiora velit eniti. Postquam ingenuae & liberali philosophiae praecipue inuigilauerat ; sanctioribus disciplinis, & linguis orientalibus studiosius se addicere coepit. Tempore interiecto philosophiae & philologiae scholas aperuit, propoenens in iis ista omnia, quae ad habitum in librali doctrina faciebant. Sic praeclarioram famam sibi conciliauit ; & ex quo in coetu iuuenum studia inuicem aemulantium, eruditas habuit disputationes, in oculis & ore fuit meliorum. Cathedram non adscendebat, vt plausum captaret vanum, sicut ex inani ac deridicula ostentatione, hastati hodie magis quam docti disputatores faciunt : sed ex modestia, cui in omni vita operam dedit, peragebat singula.

Virtutis ea est ratio quae flammae surgentis, delitescere diu non potest : sic cognita SLEVOGTHI virtus mox adsurgebat, & tot eximiae, quibus praestitit, animi dotes. Inueniebat miratores & aestimatores facile, qui honores ac praemia virtuti eruditionique debita referrent. Hinc etiam diuino prouisu factum est, vt ab amplissimo Senatu Brunsuicensi ad Correctoris munus gymnasii Martiniani exornandum vocaretur : quod ut non adsperrnabatur ; ita cum annus millesimus sexcen-

sexcentesimus vicesimus primus laberetur, ex hac Academia fausto pede illo abiit; praefuitque illustri gymnasio cum fide & industria.

Et multum sane ad ecclesiae & publicae conservacionem rei interest; qui gymnasiis & scholis admoueantur magistri. qui iuuentutis desidiosae mores emendent, a lubricis adolescentiae viis trahant, & quod in bonis studiis excellens, & in scientiis melioribus durable perdoceant; ut salutaria quaeque cum vero sensu & intellectu capiant. Eiusmodi vero institutionis pauca iam extare vestigia, nemo non fatebitur. Argumento huius esse possunt, quod eos ad regendas fere scholas vocari videmus; qui vix in academiis cogitarunt de his sacris intelligendis; tantum abest ut iuuentutis studia, consilio & opera, recta via ad verum finem dirigere queant. Sienim quaeratur, quam ament docendi methodum. quomodo cum fructu legere & bene imitari Latinos & Graecos auctores praecipient discipulis: quos etiam eligant pro captu ingeniorum, nouum quoddam modo non ineptum, iactant studium, vestigiis non insistentes veterum.

Optime SLEVOGTIVS consulere iuuentuti sibi permisae, & laborem scholasticum subire poterat.

terat. Excultor enim sollers bonarum litterarum in schola & academia fuerat semper, & in his artibus praeclare versatus. Vnde quam exspectationem sui concitauerat bonam, sustinebat ac tuebatur masculine. Et quoniam tam singulari ingenii venustate, solida eruditione & prudentia in formanda iuuentute egregia praeditus erat, plurimum amabatur a senatoribus nobilissimis: atque ea propter omni cultu, veneratione, honore adfetus. Huius noui munericis auspicia eo feliora certe putanda sunt, quod ipsi insignes iureconsulti & rei publicae syndici amplissimi, Caspar Glockius & Ioannes Cammannus, iam tum mirifice blanditi: quorum beniuolentia beneficisque ornatus cogitabat de maioribus. Accidit breui post tempore, quod referendum omnino est, ut ibi cum legato Caesaris Ottone Melandro viro illustri in colloquium veniret: atque cum de eleganteribus studiis in primis poesi, quam sapientiae contubernalem vocant, colloquendi tempus sumeretur: per id statim patebat summo legato, quis sit SLEVOGTIVS, ac quibus prae aliis dignus habendus esset. Et ut salubris aeris & coeli temperies in causa est vertatis frugum: ita ingenia & artes alit honor, & magnorum hominum fa-

uor

uor atque benignitas auget incenditque ad studia gloria. Hoc legatus faciens ipsum fouebat liberalissime; & quia facultate praeditus poterat, coronabat laurea, quam propter ingenii & eloquentiae dotes olim etiam meritus: nunquam tamen ambitiose adfectauit antea, neque in praesenti contempsit. Ne autem nouo hoc honore indignus censeretur ab aliis; poeticam praeclaram emendatricem vitae colebat vehementius, maius ut in reliquis studiis haberet ornamentum. In grauioribus studiis habebat illam oblectamentum; & Gregorii Nazianzeni exemplum secutus, fidelem piorum animi sensuum interpretem. Iam ab illo tempore, cum in schola esset, augurabatur laudatus Bechmannus de SLEVOGTIO: quod non augurium eum fecellit: impertitum testimonium, & gratulatio fuit sincera. Tametsi autem carmina ab ipso concinnata nulla sint super, aut in his meditamenta alia: tamen veris celebratur praeconiis a prudentioribus, quod poeta fuerit iucundus, tersus facilis, grauis & ingeniosus.

Non me frustra hoc loco referre videor *Audatores*, quae apud Brunsuigenses praestiterit amplius. Cum superioribus annis inter Danielem Hofmannum professorem & theologum Helm-

D fladien-

stadiensem, & magni nominis theologos mira
controversia esset: vbi ille duplē ficeret verita-
tem, philosophicam alteram, alteram theologicam;
& quod in philosophia verum esset, in theologia re-
uelata falsum, & quod in hac verum, in illa falsum
esset. Resistebat ipsi & contra omni ratione pu-
gnabat beatus Albertus Grauerus theologiae pro-
fessor Ienensis, ac demum superintendens gene-
ralis Vinariensis, non intestini belliamore ductus;
sed ut Sociniani Goslauii, qui in disputatione sex-
ta & decima Keckermanno opposita errorem il-
lum ecclesiae Lutheranae sine discrimine tribuit,
calumniam retunderet, id quod in *tractatu de v-*
nica veritate pluribus persequitur. In tam recen-
ti controversia SLEVOGTII etiam sententia expo-
scebat a viro quodam praeclaro: hic vt philolo-
giae, philosophiae, & theologiae accuratius inten-
tus; ita ipsi non difficile erat, dicere quae &
iudicaret & statueret. Hinc scribebat *peruigilium*
de dissidio theologi & philosophi in vtriusque
principiis fundato, non tamen ut publicaretur illud
vnquam.

Animi quidem ardorem aduersus theo-
logum istum ita temperauit, vt non adhiceret
vllam

vllam calumniam, sed falsam opinionem erroremque turbidum ostenderet; quo liberari illum, ecclesiaeque salutem & incolumentatem esse, votis expetebat omnibus. Sed dum scriptum istud perlectum iterum iterumque; insciente SLEVOGTIO est diuulgatum. Hoc paullo post percrebuit atque in sermone omnium coepit esse. Summi etiam viri in academiis, aulis & ciuitatibus testabantur de eo & mirabantur partim acre ingenium, partim prudens sincerumque iudicium. Hic etsi gloriam hoc, quod ingenii tantum exercendi causa elaborauerat, specimine non quaerebat, veram tamen nec ita multo post accepit.

Elapso triennio vel pertaesus aliquantum scholastici pulueris: vel quod ad altiora perficenda natus esse videretur; dulcissimam visitabat patriam: reputans apud animum Platonis illud, quod non nobis solum nati simus, sed ortus nostri partem patria sibi vendicet, partem parentes, partem amici. Cum igitur Vinariae primam concionem haberet, praeclarasque animi dotes explicaret optimis: aeterni numinis dispositu factum est, ut serenissimis Saxoniae Ducibus innotesceret: quorum clementia salus SLEVOGTII & studia ita amplificata sunt, ut nihil addi potuisse visum fuerit.

D 2

Etenim

◎ (◦) ◎

Etenim ad senatum Brunsuigensem confessim datae litterae sunt , missionem complectentes: quatandem impetrata, optimi Principes stipendio eum in hac Academia, eruditissimis hominibus liberalissimisque studiis tum affluente, ornarunt largiori, quo magis in coeptis effloresceret.

Haec inusitata principalis erat gratia: quan non tantum Academiae, sed & orbi litterato propriebatur de viro diuinorum & humanarum rerum intelligentissimo: qui tota mente, omnique animi impetu in Academiam & publicam rem literariam incumberet , amaret & illustraret. Hos sumtus non potuissent melius ponere indulgentissimi Principes. Postquam enim summus suae memoriae theologus SALOMON GLASSIUS, in hac Academia olim professor graecae & hebraicae linguae praeclarissime meritus discederet, ad pastoratum, ut vulgodicitur, Sunderhusanum primarium sustinendum: SLEVOGTVS communis inclitae Facultatis philosophicae consensione de nominatus; & sine difficultate vlla GLASSII, cuius diligentia institutus & imbutus, constitutus est successor, pari nominis celebritate ad relictam spartam exornandam. Anno millesimo sexcentesimo vicesimo sexto ad III. Calendas Martii more sollemni

sollempni habebat orationem de monstrositate Pa-
 pismi: illam cum ex aliis, tum vel maxime ex in-
 numerabilibus haeresibus, quae in eo confluxerint,
 non minus ac impurissimae sortes in foeda sentina
 pro temporis ratione deducebat. Ad VI. Calendas
 Martii auspicabatur lectiones publicas: differue-
 rat autem antea de graecae & hebraicae linguae
 praestantia, quod fontes illae sint, & ianuae, per
 quas pateat aditus, non ad sapientiam solum,
 quam omnes adpetunt; sed etiam ad Romanum
 sermonem, quo vniuersa vtitur Europa. Neces-
 sitatem illarum declarabat **ex** superioris saeculi
 barbarie, vbi neglectis & contemtis linguis obrui-
 ta fuerit fides, amissa purior religio & omnia den-
 sissimis ignorantiae tenebris sepulta: sed postquam
 linguae effluerint iterum, salutaris euangelii lux
 statim cooperit illucescere. Egregie docebat prae-
 terea SLEVOGTVS, non illustrare modo veram
 de Christo doctrinam, sed & ducere ad vniuer-
 sam philosophiam & artes alias vitae humanae,
 quibus nihil est praestabilius; & quod quis lati-
 nos scriptores recte intelligere non possit, si grae-
 ce nesciat & hebraice. Ostendebat porro ausos
 nonnullos quidem esse, intra Latium se contine-
 re, vt ne graeca adtingerent, nec hebraica: quos

inter fuerit Varro, Isidorus, Lombardus, Pomponius Laetus Calaber & alii, qui proinde exotica suis ad censuerint, & latinas eorundem quaesierint etimologias, sed infeliciter & cum cachinno posteritatis. Inde Pascha ipsis dictum esse a passione, Diabolus a duobus bolis: Presbyter p[re]e aliis bibens ter, Dialectica duo in lectica & similia.

Quae laudabiliter ab eo tam in honesto munere peracta sint, ostendunt disputationes philologicae, quibus nihile est doctius. Ut ex his aliquas tantum proferam, disputauit olim de metamorphosi Iudeorum, occasione loci apud Mattheum capite decimo sexto, versu decimo tertio. ubi obiectiones & exceptiones Iudeorum aliorumque fanaticorum masculine refutauit. Pari sollertia conscripsit disputationem de morbis & doloribus Messiae in sanctissimum vaticinium Esiae capite quinquagesimo tertio: in hac Isaacum Abarbanelim Iudeorum alias doctissimum; de quo & iudicant sapientes, quod inter interpretes solus nugari desierit, acriter refellit, ceterosque Rabinos populo Israelitico locum tribuentes explosit: liquidissime ex Gemara probans, quod de Christo seruatore nostro vnico veteres Rabbini etiam intellexerint. De proselytis Iudeorum ad illustran-

strandum locum Matthei capite vicesimo tertio,
versu decimo quinto prolixo & perdocte differuit.
Similiter quae legimus in disputationibus de anno
iubilaeo & eius iuribus apud Ebraeos occasione
Leuitici capite vicesimo quinto; de hellenisticae
vsi in scripturae interpretatione, de ephemeris
sacerdotum testamenti veteris & aliis disputationi-
bus philologicis in loca scripturae sacrae insigni-
ora, probant maxime ex omnibus, quod
vir fuerit acri ingenio, & magna doctrina, qui
tam perspicua, tam selecta reliquerit omnia.

Qui beatissimi viri manuscriptas lectiones
in nouum testamentum possident. sunt autem in
manibus eruditiorum, & allegantur a multis: illi
rariorem eruditionis reconditae thesaurum habere
laetantur. Id enim dabant semper operam, & in
illam curam incumbebat, ut, quod multi in lin-
gua ebraea prolixitate; confusione plurimi pec-
cent; dum ea in limine obtrudunt, quae vel tae-
dium pariunt discenti vel obiciunt remoram; pro-
lixitatem, quae inutilis, & confusionem, quae
vbique pernitosa est, evitaret: ac quod omnino
fieri debet, relictis primum difficultoribus, sim-
plicem & apertam monstraret viam sanctiorum
linguarum cultoribus; deinde quae obscura & dif-
ficia

ficia traderet praeparatis animis fidelius. Graeca vberrimo cum fructu discentium eadem quoque methodo tradidit; atque ex vsu iuuentutis fecit omnia: ita illustravit rem litterariam: ita bibliis vtriusque linguae explicandis multiplicem detulit operam, cuius itaque memoriam nulla vnquam delebit obliuio.

Sicut vero Ciceroni videtur amplissimus, qui sua virtute in altiorem locum peruenit, non qui adscendit per alterius incommodum & calamitatem: ita SLEVOGTIVS noster per honesta & recta semper processit. In hac sparta, quam naectus, & per aliquot annos tam egregie ornauerat, non permansit diu: sed ab obitu Danielis Stahlii incomparabilis philosophi & priscae sapientiae vindicis acerrimi, demandata fuit a maximis Academiae Nutritoribus professio logices & philosophiae primae. Non est animus in praesenti laudare STAHLIVM & SLEVOGTIVM, quod per sua philosophica dogmata non illustrauerint solum Ienensem Academiam: sed & in summum fastigium eduxerint: quum in cultioribus orbis terrae partibus & academiis Europae superstites sint candidi illorum aestimatores, & amplificatores, ex quorum disciplina prodierunt, praestantes. Pauca

( )

ca hic memorabo, vt quae fecerit in altero mune-
re, adpareat luculentius. Id cupienti quadam ex
parte indicare etiam poterunt disputationes, quae
typis exscriptae sunt philosophicae, tam theore-
tiae, quam practicae. Atque in his magnam
laudem habet disputatio de lumine naturae in di-
uinis & iis rebus, quae ad religionem pertinere
videntur. De cauſa morali, de indifferentiis vo-
luntatis humanae, de voluntario, & peccato mora-
li, ciuitate, potestate legis in republica; de contra-
dictione, neque accuratione maiore quisquam, ne-
que industria, nec studio, & egit & scripsit.
Similiter quae de creatione in genere per tres di-
putationes, & duas de creatione primi hominis
contra Ebraeos; de supernaturali, de primo con-
ceptu Dei nostro intelligendi modo, de principio
syllogizandi in diuinis, de ubiquitate essentiae di-
uinae, de ubiquitate operationis diuinae, de ubi-
quitate Dei ratione scientiae ac visionis publicatae
sunt, aperte exponunt summum ingenium, ex-
quisitam lectionem, & singularem industriam.
Quae habuerit tunc temporis cum famoso apo-
stata, & iis qui e Lutheranis Papales, ut quidem
audire volunt, Catholici facti, iam non adtinet
repetere.

E Prae-

Praeclara atque eximia fuerunt, de quibus ingressus fui dicere: alia tamen restant, quae etiam breuiter recensenda sunt. Laudatus adhuc ut philologus & philosophus: iam quoque ut theologus laudandus est. Secundum Platonis sententiam is verus habetur philosophus, cuius mens instructa non modo rerum humanarum scientia, & pectus cognitione est infectum; sed etiam qui diuiniora curat: id faciebat SLEVOGTVS, postquam ad diuinorum rerum cognitionem cura omniue studio rapiebatur.

Qui ita desudent & elaborent in rebus suis; nostro tempore mira est paucitas: qui philosophiam, philologiam & theologiam vna exercere possint. Sunt etiam, qui dicunt, eum qui bonus sit philologus aut grammaticus, malum philosophum: & qui bonus sit philosophus, malum esse philologum & theologum. Evidem constat hodie, illos, qui linguas & accuratiora grammaticae praecepta in oculis habent, vix in antiquissima nobilissima que philosophia versari: qua vero notitia destitutos, a veritate aberrasse saepius, & ad absurdam quaedam ac blasphemam delapsos, atque a recta in Deum fide cecidisse, exempla habemus plurima. Ita nouimus, quod qui ad physicam, diale-

dialecticam aut metaphysicam, & quae ab his primordia capit, theologiam animum adplicant, perraro elegantissimarum artium scientiam, antiquitatis selectioris notitiam, graecae latinaeque linguae eruditionem cum dicendi elegantia varietateque coniungant: id quod antiquissimis temporibus non ita factum est, neque fieri iam debet. Artes enim omnes communii inter se aptas vinculo, colligatasque tam arcte, ut separatae vim & aeternitatem suam tueri haud possint, nemo ignorat. Qui clari & docti nomen a se qui volebat apud veteres, quamuis ad aliquam potissimum scientiam incumberet: reliquas tamen non contemnebat, sed quicquid ad interiores litteras faciebat, discere allaborabat. Ita constanti fama atque omnium sermone celebrantur Plato, Demosthenes, Aristoteles, Varro, Cicero, aliqui; utpote omnium doctrinarum studiosissimi. Per imparem docendi descendique rationem apud nos fit, ut ad tanta adspirare non possimus cum veteribus.

Qui philologiam sine philosophiae praesidiis tractare audent; cum philosophiae sit ornamentum philologia, illa autem huic firmamento, illi postero tempore valde errasse conquerentur. Et qui linguas ex theologia tollunt in primis ebraeam

& graecam, quas duas alas Augustinus vocat; oculos sanctissimae scientiae tollunt, pupillam erunt, & neruos succidunt opticos: nam sine linguis theologiam adire qui vult, facere idem videtur ac velit ingredi sine remis velisque pelagus.

SLEVOGTVS nullam scientiarum non partem complexus; quare in scientiis consummatissimus, linguarumque callentissimus iudicatus est: quae singula ut in singulis digna sunt, quae memorentur; ita in eo uno fuisse ad unum omnia eximia, & tam copiose & abundanter conuenisse, maximam mouet admirationem. Philologico, philosophico munere admirabili laude perfunctus est: ac ne quicquam deesset, theologiae sanctae accuratissime intentus fuit; huiusque doctores antiquos praesertim, & recentiores secutus diligentissime. Difficile est relatu, qua usque cura theologiam coluerit, quae legerit & commentatus fuerit. In aliis habeo, quod iam inducam: illum ad sacri codicis interpretationem, locorumque difficiliorum illustrationem omnes cogitationes laboresque direxisse. Quandoquidem enim omnibus munitus praesidiis, in intimos & abditissimos scripturae sacrae sensus penetrauit; & exegeticam, dogmaticamque theologiam docuit facili negotio: quibus assequebatur,

batur, ut magni ad se audientium concursus fierent, tam docto & tam sapiente vti doctore in omnis sapientiae studiis. Narrauit mihi magnae vir auctoritatis atque prudentiae, illum magnum quoddam opus suscepisse; sed mortem praematuram intercepisse, publicoque inuidisse commodo: quod si vita contigisset, habituri essemus maiora ingenii iudicijque monumenta. Quando enim non tam accurate & exquisite elaborata sua scripta edebant alii: ille sine profunda meditacione, cura & studio vulgauit nihil.

Atque haec tanta in SLEVOGTIO doctrinae vis, ingenii acumen, egregia animi alacritas & praestantia tanto fuit omnibus admirabilior gratiorque, quanto vitae sanctitatem coniunxit cum illis arctius. Omnium harum virtutum fama impulsi sapientissimi Principes; obtulerunt benignissime professionem theologicam; quam amplitudinem repudiauit & muneris dignitatem demississime modestissimeque; inter mandatam se spartam constanter tenere desiderans, vt philosophiam, quo bono nullum optabilius, excoleret, tueretur & augeret magis. Id nauabat porro operam, vt Aristotelis, Platonis philosophiam propagaret in Academia, verumque huius usum ostendebat

E; deret

deret cultoribus. Neque vero ingenuos doctores scholasticos, ut ex disputationibus perspicere licet, praetermittebat: quae utilia, docta, & vitae usu digna adnotabat, & postea docebat; obscuris, sordidis, friuolis rejectis plane, quibus vero multi magistri plaerumque deliniunt imperitos.

Sed SLEVOGTVS effugere non potuit, quin certo tempore visitationes ecclesiasticas, qua Ienensem praefecturam & dioecesin institueret: in hac functione, quam clementissimo mandato subiit, grauitatem, animique sui moderationem, qua laude Nepotianum suum cumulat Hieronymus etiam, declaravit omnibus. Hinc mirati alii humanissimi viri beniuolentiam; alii praedicarunt rectissimae vitae exemplar, alii abesse a tanto viro naeuos omnes fassi sunt ingenue. Lactantius Firminianus quo nemo disertius, & Tullianam facundiam proprius scripsit, Cyprianum Latinae ecclesiae patrem amplissimis ornat verbis institutionum libro quinto: quod in aliis fuerit ingenio facilis, copioso, suavi, & aperto. Parem atque eandem laudem tribuunt maximi viri in scriptis; & superstites, qui vel docentem vel disputationem audiuerunt, in docendo facilitatem, in instillando felicitatem, in enucleando suavitatem, in iudicando

do perspicacitatem verbis satis exprimere non possunt.

Collegii philosophici summam Decanus per vices administravit vnde cies: fasces academicos unanimi suffragatione suscepit ter, & quod ad conseruandam Academiae dignitatem necessarium, incredibili fide & circumspectione multiplici patravit. Ex omnibus rebus humanis nihil est praeclarius, aut praestantius, quam de Academia bene mereri: hoc parabat, meditabatur, cogitabat SLEVOGTIVS : vt Academiam nimis afflatain & oppressam miseris annis & perditis mortibus in veterem dignitatem vindicaret. Quae res, quae so, *Auditores*, vnuquam erit commendatior hominum memoriae sempiternae, quam SLEVOGTTI? Nam cum superioribus temporibus attritissima essent Academiae Ienensis bona, vt vocant, dotalia; stipendia & honoraria propter bellorum truculentiam nulla dependerentur professoribus: noctes & dies nihil aliud agebat, nihil curabat, nisi vt bona illa repararentur, neque decederet aliquid, aut studiorum honori, aut dignitati profidentium. Maxima spes residebat illo tempore in auctoritate, qua pollebat, gratia & virtute: prosequabantur ipsum aulae: & quia sollicitare & humilibus

milibus & demissis precibus supplicare Principibus non intermittebat, quod & ab omnibus summa cum admiratione laudabitur in perpetuum, perfecit & obtinuit, ut bona in integrum restituerentur, professores recrearentur, & Academia, vbi miserabilis squallor est visus, seruaretur liberaliter. Nullus ergo non videt, quam curae ipsi cordique fuerit salus & dignitas Academiae: atque si nulla in illam alia essent merita, pro his summo viro a beata morte omnes habendi honores, gratiaeque referendae SLEVOGTTIANAE familiae.

Multa sunt alia, ex quibus vere laudare SLEVOGTVM possem, nisi modus statuendus aliquis orationi meae esset: & quia illa consectari non sustineo; comprehendam aliquid adhuc breui. Beneficia quae in calamitosos, & egentes huius urbis ciues contulerit, sunt innumerabilia: iuuabat opibus suis: & saepius fortunas illorum malas leuabat; sine turpi vsura commodabat, & benigne faciebat miseris. Nulla praeterea re auxit benignitatem magis suam, quam postquam honestorum typographorum angustias & necessitates leuare cupide elaborauit; qui non sua culpa magnis & duris incommodis conflictabantur, sed fortunae inuolubilitate tristissimorumque temporum iniuria

ria eo redacti, vt non haberent, vnde artem tuerentur typographicam, seque cum suis sustentarent. Hac liberalis ac benefici animi praestantia factum est, vt unus omnibus ante alios carissimus, atque non ipsis tam salus cara, quam pietas fuerit in referenda gratia iucunda. Ita gratus fuit summis, priuatis, infimis: in aulis placuit per inclita merita: animum oculosque in se conuertit procerum: in Academia habuit collegas conuentissimos; studiosos, qui illum colebant & obseruabant; in ciuitate ad se pertraxit reliquos, officio, caritate & beneficio deuinctos.

Credite mihi, *Auditores*, si, quae de SLEVOGTII laudibus dixi, longiora cuipiam videantur, plura longe restare; nihil enim in vita fuit, quod non mereatur laudem: laudabile totius vitae institutum extollendum amplissime, e cuius etiam perenni contestataque virtute exempla enascantur. Talis virtus & indoles, qualis in illo extitit, in aliis non deprehenditur: benignior natura omnia sua in eum munera contulisse visa est: quibus omnes consummatae doctrinae numeros impleuit. Philosophus fuit summus, philologus excellens, theologus doctus & pius, orator praeclarus, poeta insignis.

F

Ceterum

Ceterum hoc occasione matrimonium praetereundum non est; & quia ruptum semel commemorandum potius, quodque secundo debuit instaurare. Amplissimi huius loci syndici Wolfgangi Freyeri filiam eximiam Ursulam, castissime adamatam domum duxit, anno reparatae salutis labente millesimo sexcentesimo vicesimo septimo: ex qua ipsi prognati sunt filii tres, & unica filia. Filii duo & filia, quam Ioannes Frischmuthius professor linguarum orientalium celebratissimus in matrimonio habuit, ante multos annos diem obierunt supremum. Filius autem natu secundus, reuerendus clarissimusque vir Ioannes Sleuogtius, philosophiae magister, & pastor prope Vinarium bene meritus superstes est, quem ut seruet in posterum Deus felicem fortunatumque, pia nuncupata vota.

Cum vero nullius rei mortalibus aeterna possessio est: sed quicquid conceditur, eripitur etiam, & transit nobis haut sentientibus: hoc est expertus SLEVOGTVS, dum vxor propter varias animi virtutes & corporis praestantiam carissima praeter opinionem erepta, quo non parum casu fortuna & res domesticae turbatae. Sed Deo, qui omnia prouidet & dispensat, paruit, composito mortuorum

tem

tem animotulit, atque calamitatem domesticam,
quam tamen is mutare & emendare non potuit.
Quattuor annos ipsos viduam egerat vitam, ex
quo de secundo tandem matrimonio cogitauit.
Itaque nobilissimi prudentissimique viri Henrici
Ringleri in oppido hoc iudicis meritissimi filiam,
virginem lectissimam sibi poposcit. Hanc sequen-
ti tempore complectebatur incredibili studio, a-
more, sanctitate, ut vitae solatum certissimum,
ut fœcundam & liberorum amabilem matrem, im-
mo cunctarum rerum & fortunarum sociam fidis-
simam. Poetarum sapientissimus Euripides vere
iudicat, illos scilicet beatissime praeter ceteros vi-
uere, nec quidquam pretiosius in rebus humanis
possidere statuit, quam coniugium habere felicius:
vbi caritas sincera, mutua reverentia, animorum
consensio, & conspiratio amica perpetuo sit.

Tale coniugium heic ita laudandum est, vbi
omni tempore mutua adquieuerunt benivolentia
& amore dulcisimo. Benignissimus illud Deus
fortunatum esse iussit: filios enim tres, & quattuor
filias ex ipso peperit iucundissima vxor. Evidem
filius natu maximus, & filiae omnes citius absol-
uerunt mortalitatem; duo autem filii celeberrimi
in hac Academia professores immenso Dei benefi-

cio viuunt, & paternum decus non modo propagant, sed & amplificant: pro quorum vita & perenni incolmitate deuotissimis precibus imploro Deum, qui piis melius, quam optare audent, concedit, illumque veneror & obtestor, ut lospitet, custodiat, protegat; familiaque illoruim laetissimis florens auctibus perennet.

Sed temporis nunc ratio habenda est: quare de beata SLEVOGTH morte vel paucissima profaram. Si mortis recordatio & commentatio tota philosophorum vita est; ille moriendi artem praelare didicit, atque per omnem vitam, vt pii christiani habitum est, se comparauit ad mortem: sancte & caste coluit Deum, & sua ipsi commendauit omnia. Diogenes cum aliquando interrogaretur, quid praecipue didicisset ex philosophia, quam perpetuo professus; respondebat, praeuidere aduersa, & cum euenerint illa, patienter perfere. Ita quanquam plura adfixerint nostrum acerba & dura; terrere, infringere & debilitare non poterant, vtpote qui semper de illis aequo tolerandis animo cogitarat. Clades & mala ab coelesti numine sibi immitti credebat, beneficium que loco illa etiam habebat: laudabat voluntatem Dei & praedicabat laete: vnde veram, pietatem

• (o) •

tem adgnoscere licet. Iam ego persequi nolo,
quanta in bellis, quae patriam infestabant, passus
fuerit: in his non commisit, vt animum demitte-
ret. Permissus sibi erat in omnibus mortem etiam
non extimescens. Hypochondriacos, & dolores
ischiadicos, habuit: neque dubitandum est, quin
praeceps olim prolapsio, & multus sanguis pro-
fusus adcelerauerit mortem. Factum itaque est,
vt vitae & aerumnarum satur, in vltima necessi-
tate piorum precibus firmatus, ac Christo vnice
adhaerens placidissime obdormiseret.

Haec est laudatio vitae SLEVOGTHI: cuius
gloria perdurabit, & intemerata laus. Viuet in
nostris animis, licet compages corporis iam du-
dum dilapsa in puluerem. Virtutes commone-
faciant nos, ad quas mentem conformemus no-
stram: cogitemus, qui fuerit in vita, quae fece-
rit in Academia, imitemur exemplum quod prae-
bet sine exemplo. Tu vero beatissima, atque o-
mni ex parte triumphans anima salue,
& aeternum vale.

D I X I.

GENE-

•(o)•

GENEROSIS ET NOBILISSIMIS
DOMINIS COMMILITONIBVS

S. P. D.

GEORGIVS SCHVBARTVS, D.

Vper admodum in cathedra stetit egregie commilito, verus Baieriana laudis præco: quem luce crastina, hora secunda pomeridiana, secuturus est humanioris doctrinæ ac philosophiae cultor præclarus, GEORGIVS NICOLAVS KRIEGK, Isenacensis. Hic vero laudabit Paulum Sleuogtium, virum de academia nostra optime meritum. Si qui enim spatiū temporis præteriti respiciunt, quoad possunt longissime, non facile inuenient alium, qui liberales artes & philologiam tam feliciter coniunxerit cum vera sapientia. Præter linguas, eruditorum proprias, magna industria cultas & elegantia, totum prope orientem sibi conciliauit. Adeo quippe in studio sacrarum linguarum processerat, ut superaret plerosque omnes, qui

qui hisce innutriuntur aut per otium, & ut lu-
 crum inde captent, aut ad vanam ostentatio-
 nem. Nihil optabat magis, quam commoda
 discentium, nihil agebat tanta cum cura, &
 sollicitudine, quam ut per hæc studia sacrarum
 litterarum interpretatio faciliore esset. Testan-
 tur hoc satis monumenta ingenii, quæ reliquit
 varia, præclara, incomparabilia. Si molem
 estimare velimus, aut numerum, in compara-
 tione cum aliorum scriptis, minora quidem e-
 runt: si contra estimemus doctrinam, & iu-
 dicium acre, in difficilioribus præsertim que-
 stionibus explicandis, non sane poterit in con-
 tentionem mitti. Iusit non parum hæc stu-
 dia singularis eius in philosophia habitus & sci-
 entia. Neque vero tractauit eandem, ut
 subtilior tantum videretur aliis, sed ut veri-
 ora nosset, aliosque docere posset. Quidenim
 obsecro est sapere, aut philosophari sobrie,
 quam ea quæ scimus, & animo complectimur,
 disertis verbis, & oratione consentanea ex-

plicare

Ze 5575

(o)

plicare discentibus? Contra qui minuta, aut nullius pretii quæsita per ampullas tradunt, & miras ambages, quid alii dilli agunt, quam ut data opera desipient, & nihil in vita communis efficiant utile. Ab istorum ordine absuit noster longissime, & vera sapientia nihil pulcrius habuit, nihil in rebus humanis diuinus. At quis perpetuam ipsius cum bonis consensionem, ac similitudinem voluntatis honestæ prædicabit ex meritis? Hæc magni animi, ac sapientis est professio, colere amicitiam, & iunctam cum aliis bene habere. Si quæ virtus decet optimum quemque, hæc illa erit. Tanta igitur honestas in eo, tanta meretur beatissimi viri doctrina, ut eandem recolamus hodie. Facite igitur, o carissimi, & per spatiū mediocre adeste in auditorio theologico, quo sentiant omnes, nos neque a doctrina & virtute alterius esse alienos, neque in maiores optime meritos nos esse ingratos P. P.

A. D. XX. MAIL CL HC XCVIII.

(o)

AK. 273.

OR
MEMORIA
VIRI
PAVLIS
PROFESS
DICATA
IN ILLVSTRI
A. D. XII IDV.
GE. NICOL

EX OFF

